

Lehdistötiedote

Luxemburg, 30. toukokuuta 2022

EU:n talousarvion myötävaikutusta ilmastotoimiin on liioiteltu

EU ei ole saavuttanut itse asettamaansa tavoitetta, jonka mukaan sen olisi käytettävä vuosien 2014–2020 talousarviostaan vähintään 20 prosenttia ilmastotoimiin, toteaa Euroopan tilintarkastustuomioistuin tänään julkaisemassaan erityiskertomuksessa. Euroopan komissio on aiemmin ilmoittanut, että EU on käyttänyt 216 miljardia euroa ilmastotoimiin ja näin ollen saavuttanut 20 prosentin tavoitteensa. Tarkastajat totesivat kuitenkin, että ilmoitetut menot eivät aina olleet relevantteja ilmastotoimien kannalta ja ilmastomenoina oli ilmoitettu ainakin 72 miljardia euroa liikaa. Tarkastajat ovat huolissaan lisäksi siitä, että komission raportoinnissa, joka koskee kautta 2021–2027, voi edelleen olla luotettavuusongelmia. EU:n uusi ilmastomenotavoite tuolle kaudelle on korkeampi – 30 prosenttia.

”Ilmastomuutokseen puuttuminen on Euroopan unionin ensisijainen painopiste, ja unioni onkin asettanut itselleen haastavia ilmasto- ja energiatavoitteita”, toteaa tarkastusta johtanut Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Joëlle Elvinger. *”Tilintarkastustuomioistuin on havainnut, että kaikki EU:n talousarvion menot, jotka vuosina 2014–2020 ilmoitettiin ilmastomenoina, eivät itse asiassa olleet ilmaston kannalta relevantteja. Tästä syystä annamme useita suosituksia, joiden tarkoituksena on kytkeä EU:n menot paremmin EU:n ilmasto- ja energiatavoitteisiin. Tarkastajat suosittavat esimerkiksi, että komission olisi perusteltava, miksi maatalousmenot katsotaan ilmaston kannalta relevantteiksi.”*

Maatalous, infrastruktuurit ja koheesio ovat sellaisia keskeisiä EU:n julkisten meno-ohjelmien aloja, jotka on ilmoitettu ilmaston kannalta relevantteiksi. Komissio määrittää kertoimia ohjelmien eri osa-alueille sen mukaan kuinka paljon niiden odotetaan edistävän ilmastotoimia. Ilmastomenojen raportoinnissa on ilmennyt heikkouksia, jotka tarkastajien mukaan tekevät raportoinnista yleisesti ottaen epäluotettavaa. Tämänhetkinen ilmastomenojen seurantamenetelmä perustuu olettamuksiin: menetelmässä ei arvioida lopullista myötävaikutusta, joka menoilla on EU:n ilmastotavoitteisiin, eikä ilmastotulosten seurantajärjestelmää ole. Kertoimet eivät aina ole realistisia: joissain tapauksissa menoja on pidetty ilmaston kannalta relevantteina, vaikka hankkeet ja ohjelmat, joita menoilla on tuettu, vaikuttavat ilmastoon vain vähän tai eivät ollenkaan (esimerkiksi maaseutualueiden infrastruktuuri). Eräissä muissa tapauksissa mahdollisia haittavaikutuksia ei oteta huomioon (esimerkiksi haittavaikutuksia, jotka liittyvät hiilipäästöihin).

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot. Kertomus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Tarkastajien mukaan ilmastomenoja on paisuteltu eniten maataloudessa, jossa liikaa ilmoitettu määrä on lähes 60 miljardia euroa. Komission ilmoituksen mukaan 26 prosenttia EU:n maatalousrahoituksesta oli ilmaston kannalta relevanttia. Tämä vastaa noin puolta EU:n ilmastomenojen yhteismäärästä. EU:n maatalojen kasvihuonekaasupäästöt eivät kuitenkaan ole vähentyneet vuoden 2010 jälkeen. Tarkastajat katsovat samoin, että komissio on arvioinut infrastruktuuri- ja koheesiorahoituksen keskeisten alasektoreiden (esimerkiksi raideliikenteen, sähköntuotannon ja biomassan) ilmastovaikutuksen liian suureksi.

Tarkastajat ovat laskeneet, että kun sovelletaan mielekkäämpiä kertoimia, ilmaston kannalta relevanttien menojen osuudeksi EU:n talousarviossa saadaan todennäköisemmin noin 13 prosenttia (noin 144 miljardia euroa) kuin nyt ilmoitettu 20 prosenttia. Tarkastajat varoittavat lisäksi, että suunniteltuja tai sidottuja määrärahoja ei ehkä tulla käyttämään, mikä edelleen saattaisi paisuttaa ilmoitettujen ilmastomenojen määrää.

Tarkastajat kävivät myös läpi, millaisia muutoksia ilmastomenojen seurannassa on odotettavissa vuoden 2020 jälkeen. Pyrkimyksenä on auttaa komissiota parantamaan tulevaa ilmastomenojen raportointia.

Tarkastajat ovat huolissaan vuosien 2021–2027 ilmastoraportoinnin luotettavuudesta. Vaikka raportointimenetelmiin on ehdotettu parannuksia, useimmat kauden 2014–2020 osalta havaitut ongelmat ovat edelleen ratkaisematta. Vuonna 2020 käyttöön otetussa Euroopan unionin elpymisvälineessä (*Next Generation EU*) sovelletaan ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta. Tämä keskeinen periaate tarkoittaa, että välineen taloudellisen toiminnan ei pitäisi uhata ympäristö- tai ilmastotavoitteita. Tarkastajat havaitsivat kuitenkin, että väline tuo mukanaan uusia haasteita, sillä tukimaksujen ja ilmastotavoitteiden väliset yhteydet ovat epäselviä.

Taustaa

Erityiskertomus 09/2022 *Ilmastomenot EU:n talousarviossa vuosina 2014–2020: eivät niin suuria kuin on ilmoitettu* on saatavilla [Euroopan tilintarkastustuomioistuimen verkkosivustolla](#). Tarkastuksessa syvennetään työtä, jota tilintarkastustuomioistuin on aiemmin tehnyt tällä alalla (esimerkiksi [erityiskertomukset 17/2013](#) ja [31/2016](#) sekä [katsaus 01/2020](#)). Lisäksi on syytä mainita [erityiskertomus 22/2021](#), jossa tuotiin esiin riski siitä, että elpymis- ja palautumistukivälineen ilmastomenot eivät täyttäisi EU:n luokitusjärjestelmän vaatimuksia.

Lehdistö – yhteydenotot

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen lehdistöpalvelu: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – matkapuhelin: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – matkapuhelin: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – matkapuhelin: (+352) 621 552 224